

JAZZMUUSIKA AJALUGU

Ainekava kestus: 3 aastat(5-7 klass)

1. Eesmärgid ja ülesanded:

Õppeaine eesmärk on jazzmuusika kultuuriga tutvumine läbi muusika kuulamise ja teoreetiliste teadmiste omandamise, kus toimub ülevaade põhilistest jazz muusika stiilidest, instrumentidest ja kuulsamatest muusikutest.

Jazzklaveri huviala õpilased läbivad jazzmuusika ajaloo programmi(0.5 tundi nädalas) paralleelselt klassikalise muusika ajaloo programmiga.

2. Üldiseloostus

Jazzmuusika ainet õpitakse kolm aastat.

V-VII klassis antakse ülevaade jazzmuusikast kui 19. sajandi ühe olulisema muusikavoolu arengust. Õppeaine peamiseks sihiks on tutvustada jazzi arengut *ragtime*'ist tänapäevani. Jazzmuusika ajaloost kuuluvad käsitlemisele järgnevad teemad: jazzi stiilid, jazzi elemendid, instrumentid ja jazzmuusikud. Nimetatud teemade põhjal vaadeldakse lähemalt järgnevaid alapunkte:

1. jazzmuusika stiilid koos nende tunnustega ja tähtsamate esindajatega aastakümnete kaupa alates 1890. aastate paiku valitsenud *ragtime*'ist kuni tänapäevale omase stiilide segunemiseni.
2. põhiliste jazzi elementide (improvisatsioon, harmoonia, rütmid jt.)
3. kuulsamad jazzmuusikud ning nende panus jazzi arengusse, tuntumad instrumentalistid, vokalistid ja ansamblid.
4. jazzi instrumentid ning nende roll jazzmuusikas.

3. Programm

V Klass

Õppeaasta nõuded:

- muusika tähtsaimate väljendusvahendite kohta teadmiste saamine ja kinnistamine;
- tutvumune jazz muusikaga
- mõtlemisostuste kujunemine ärakuulatud muusikapalade analüüsimisel;

Jazz muusika elemendid:

Improviseerimine

Fraseerimine

Arranžeerimine

Harmonia

Jazz rütm

Meloodia

Vorm

Instrumentid

Jazz stiilid:

Ragtime (*Scott Joplin – piano, Artie Matthews - piano, James Scott – piano, Tom Turpin – piano*)

Blues (*W.C. Handy, Ma Rainey – vocal, Bessie Smith – vocal*)

New Orleans (*Louis Armstrong jt.*)

Dixieland (*Original Dixieland Jazz Band, Louis Armstrong - trumpet/vocal, Sidney Bechet - clarinet, Bix Beiderbecke - trumpet, Jelly Roll Morton – piano, King Oliver - trumpet*)

Chicago Jazz

Swing 1930- (*Duke Ellington jt.*)

Bebop (*Kenny Clarke- drums, Miles Davis- trumpet, Dizzy Gillespie- trumpet, Dexter Gordon- saxophone, J.J. Johnson- trombone, Charles Mingus- bass, Thelonius Monk- piano, Charlie Parker- alto saxophone, Oscar Peterson- piano, Bud Powell- piano, Max Roach- drums, Sonny Stitt- saxophone*)

Cool jazz (*Chet Baker- trumpet, Bob Brookmeyer- trombone, Miles Davis- trumpet, Gil Evans- piano, Lee Konitz- saxophone, John Lewis- piano, Mel Lewis- drums, Wes Montgomery- guitar*)

Arvestus:

Arvestus sooritatakse iga läbitud materjali põhjal. Arvestus võib olla kirjalik, suuline, referaadi vormis, arvestus peab sisaldama muusika kuulamise testi. Arvestusel peab õppilane oskama eristama jazz'i stiile, teadma stiilide esindajaid. Esimese õppeaasta jooksul peab õpilane teadma põhilised jazz muusikas kasutatavad instrumentid.

VI klass

Õppeaasta nõuded:

- tutvumine paljude kuulsate heliloojate nimedega. Jätkub varem õpitud mõistete praktiline kasutamine ning muusikateose vormi analüüsi oskuse arendamine.
- Tutvumine jazz stiilidega

Jazz muusika stiilid:

Hard bop (*John Coltrane, Art Blakey, Sonny Rollings jt.*)

Latin Jazz (*Chick Corea - piano, Jack Costanzo – percussion, Paquito D'Rivera - alto saxophone, Stan Getz - tenor saxophone, Stan Kenton – piano*)

Free jazz (*Ornette Coleman, Albert Ayler, Cecil Taylor jt.*)

Soul Jazz (*Jack McDuff, Richard "Groove" Holmes, Jimmy McGriff, Ramsey Lewis, Les McCann, Hank Crawford, Stanley Turrentine and Houston Person*)

Jazz Rock ja Fusion Jazz (*Billy Cobham, John McLaughlin, Chick Corea- piano, Pat Metheny- guitar, Airto Moreira- percussion, Alphonse Mouzon- drums, Wayne Shorter- tenor saxophone, Miroslav Vitous- bass, Weather Report- band, Joe Zawinul- keyboard jt.*)

1980ndad aastad (*Pat Metheny- kitarr, Keith Jarrett- klaver, Michael Brecker- tenor saksofon, Marcus Miller – bass, Jimmy Smith – orel, Freddie Hubbard – trompet, Bobby Hutcherson – vibraphone, marimba, Bobby McFerrin – vocal jt.*)

1990ndad aastad (*Joshua Redman- tenor saksofon, Kurt Rosenwinkel- kitarr, Kenny Garrett- alt saksofon, Geoff Keezer – klaver, Roy Hargrove – Trompet, Jerry Tachoir – vibraphone, marimba, Regina Carter – Violin, Kurt Elling – vocal jt.*)

Arvestus:

Arvestus sooritatakse iga läbitud materjali põhjal. Arvestus võib olla kirjalik, suuline, referaadi vormis, arvestus peab sisaldama muusika kuulamise testi. Arvestusel peab õppilane oskama eristama jazz'i stiile, teadma stiilide esindajaid.

VII klass

Õppeaasta nõuded:

tutvumine uute ajastute ja suundadega jazzmuusikas, VII klassis saavad õpilased teadmisi Eesti jazzmuusikakunsti arengu ajaloost, tutvuvad Eesti jazzmuusikakultuuri rajajate nimedega: vanema ja keskmise põlvkonna kuulsate heliloojate nimedega, õpivad tundma uuemaid muusikasuundi ja stiile.

Jazz Euroopas, (*Jan Garbarek, Trilok Gurtu, Jukkis Uotila, Sylvain Luc jt.*)

Hip Hop Jazz ja Acid Jazz (*Herbie Hancock- Dis Is Da Drum 1994, Miles Davis Doo-Bop 1992 jt.*)

Jazz Eestis:

Eesti esimesed swing – orkestrid “**Merry Pipers**” ja **Kuldne Seitse**”

Uno Naissoo

Tallinna jazzfestivalid

Valter Ojakäär

Raimond Valgre - klaver

Aleksander Rjabov- Klarnet

Tiit Paulus- kitarr

Helmut Aniko- flööt, saksofon, vibrafon

Lembit Saarsalu- saksofon

Tõnu Naissoo- klaver

Toivo Unt- bass

Villu Veski- saksofon

Urmas Lattikas- klaver

Ain Agan- kitarr

Raivo Tafenau- saksofon

Taavo Rimmel- bass

Lõpuarvestuse nõuded:

1. Õpilane peab VII klassi lõpuks omama ülevaadet Ragtime'i stiilist tänapäeva jazz muusikani.
2. Õpilane peab suutma eristada stiile kuulamise järgi ning paigutada need kronoloogilisele ajateljele; teadma olulisemate jazzmuusikute (Charlie Parker, Miles Davis, John Coltrane jt.) elukäiku ning suutma neid ära tunda kuulamisel.
3. Õpilane peab omama ülevaadet Eesti jazzmuusika arengu põhisuundadest ning teadma olulisemaid stiilide esindajaid (Raimond Valgre, Raivo Tafenau, Ain Agan, Taavo Rimmel, Villu Veski, Valter Ojakäär, Lembit Saarsalu jt.).